

Vlaams
Parlement

ingediend op **1456** (2017-2018) – Nr. 2
5 maart 2018 (2017-2018)

Verslag

namens de Commissie voor Onderwijs
uitgebracht door Jan Durnez en Jo De Ro

over het ontwerp van decreet

betreffende onderwijsinspectie 2.0

Samenstelling van de Commissie voor Onderwijs:

Voorzitter: Kathleen Helsen.

Vaste leden:

Vera Celis, Paul Cordy, Koen Daniëls, Ingeborg De Meulemeester, Kathleen Krekels, Kris Van Dijck;
Jos De Meyer, Jenne De Potter, Jan Durnez, Kathleen Helsen;
Ann Brusseel, Jo De Ro;
Caroline Gennez, Tine Soens;
Elisabeth Meuleman.

Plaatsvervangers:

Björn Anseeuw, Peter Persyn, Grete Remen, Willy Segers, Miranda Van Eetvelde, Manuela Van Werde;
Sabine de Bethune, Vera Jans, Katrien Schryvers, Orry Van de Wauwer;
Jean-Jacques De Gucht, Francesco Vanderjeugd;
Katia Segers, Steve Vandenberghe;
Elke Van den Brandt.

Documenten in het dossier:

1456 (2017-2018) – Nr. 1: Ontwerp van decreet

INHOUD

I.	Toelichting door Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Onderwijs.....	4
	1. Algemene situering	4
	2. Principes van Inspectie 2.0.....	4
	3. Nieuw doorlichtingsscenario	5
	4. Betrokkenheid	6
	5. Voorlopige erkenning van nieuwe instellingen.....	7
	6. Samenwerking met de inspectie levensbeschouwelijke vakken	7
	7. Rechtspositie van de onderwijsinspectie.....	7
	8. Slotbeschouwingen	8
II.	Bespreking.....	8
	1. Vragen en opmerkingen van de leden	8
	1.1. Tussenkoms van Jos De Meyer	8
	1.2. Tussenkoms van Kris Van Dijck	9
	1.3. Tussenkoms van Caroline Gennez.....	10
	1.4. Tussenkoms van Jo De Ro	11
	1.5. Tussenkoms van Ingeborg De Meulemeester.....	12
	1.6. Tussenkoms van Kathleen Krekels	13
	1.7. Tussenkoms van Jan Durnez	13
	1.8. Tussenkoms van Kathleen Helsen	13
	1.9. Tussenkoms van Koen Daniëls	15
	2. Antwoorden van de minister en de inspecteur-generaal en slotreplieken .	15
III.	Stemmingen	19
	1. Artikelsgewijze stemming.....	19
	2. Stemming over het geheel	19
	Gebuurkte afkortingn	20
	Bijlage: zie dossierpagina op www.vlaamsparlement.be	

In de Commissie voor Onderwijs werd op datum van donderdag 22 februari 2018 het ontwerp van decreet betreffende onderwijsinspectie 2.0 besproken en goedgekeurd. Bij haar inleidende uiteenzetting maakte minister Hilde Crevits gebruik van een powerpointpresentatie die terug te vinden is op de [dossierpagina](#) van dit verslag op www.vlaamsparlement.be. Tijdens de antwoordronde werden een aantal meer technische antwoorden verstrekt door het hoofd van de Vlaamse onderwijsinspectie, inspecteur-generaal Lieven Viaene.

I. Toelichting door Hilde Crevits, viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Onderwijs

1. Algemene situering

Bij de aanvang van haar uiteenzetting wijst minister *Hilde Crevits* met enige trots op een aantal belangrijke vernieuwingen in het voorliggende ontwerp van decreet. Scholen zullen vaker doorgelicht worden. De inspectie zal transparanter werken. Ze zal niet alleen controleren, ze zal de scholen ook meer dan voorheen stimuleren en inspireren bij hun kwaliteitsbeleid. De bestaande advies- en erkenningsprocedures worden eenvoudiger. Scholen krijgen de ruimte om autonoom verantwoordelijkheid op te nemen voor hun kwaliteitszorg.

Het decreet bestaat uit vier delen. Het eerste deel, en meteen het meest omvangrijke, bevat de referentiekaders voor onderwijs- en CLB-kwaliteit, en een nieuw doorlichtingsscenario. Het tweede wijzigt de procedure voor de voorlopige erkenning van nieuwe instellingen, vestigingsplaatsen of structuuronderdelen. Het derde deel regelt de samenwerking met de inspectie levensbeschouwelijke vakken. En het vierde en laatste deel regelt de rechtspositie van de leden van de onderwijsinspectie. Anticiperend op een aantal voor de hand liggende vragen, zal de minister in haar toelichting ook ingaan op de manier waarop men het nieuwe decreet wil uitrollen.

2. Principes van inspectie 2.0

Aan dit ontwerp van decreet is een traject van cocreatie voorafgegaan. In september 2016 engageerden de onderwijsverstrekkers, de pedagogische begeleidingsdiensten en de onderwijsinspectie zich tot het implementeren van het Referentiekader voor Onderwijskwaliteit (ROK). Dat referentiekader is vrij uniek in Europa. Het is tot stand gekomen na een ruime bevraging en een grondige studie van de wetenschappelijke literatuur. Het ROK zet de krijtlijnen uit waarbinnen de scholen hun eigen kwaliteitsbeleid kunnen uitwerken. Dat vormt het startpunt van de externe kwaliteitscontrole door de onderwijsinspectie.

De minister benadrukt daarbij dat het referentiekader géén kwaliteitsmodel is, maar wel een houvast voor de scholen, waarin de krijtlijnen worden uitgezet waarbinnen de scholen hun eigen beleid verder moeten uitwerken. Vertrekend vanuit dit kader voor onderwijskwaliteit werd de vernieuwde aanpak van inspectie 2.0 voorbereid. Het referentiekader verbindt zo de interne kwaliteitszorg van instellingen en het toezicht door de onderwijsinspectie.

Vertrouwen is daarbij het sleutelwoord. Het Vlaamse regeerakkoord voorziet reeds dat de scholen meer vertrouwen krijgen. De doorlichting stelt de school als eerste verantwoordelijk voor haar kwaliteit en vertrekt vanuit het uitgangspunt dat de school kwaliteitsvol werkt.

De overheid concentreert zich met andere woorden op het 'wat', en geeft de verantwoordelijkheid voor het 'hoe' aan het werkveld. Op die manier blijft de school zelf de eerste verantwoordelijke voor haar onderwijskwaliteit en voor haar

interne kwaliteitszorg. De directies en schoolteams krijgen binnen dit perspectief van verantwoording meer ruimte om hun beleidsvoerend vermogen te versterken. De scholen moeten zelf beslissen welke zaken ze registreren, rekening houdend met de regelgeving. Het is verloren energie om bepaalde documenten bij te houden als dat geen interne meerwaarde heeft.

Dit alles laat toe om als directie en schoolteam autonoom een eigen intern kwaliteitszorgsysteem op te bouwen. Dit systeem vormt dan het startpunt voor de externe kwaliteitscontrole door de onderwijsinspectie. Hiermee wordt tegelijk ook de bestaande regeldruk verminderd. Omgekeerd krijgen de scholen ook meer verantwoordelijkheid voor het bewaken van de eigen kwaliteit. De principes van het Kwaliteitsdecreet van 2009 blijven weliswaar geldig voor de kwaliteitscontrole op scholen, maar de eigen verantwoordelijkheid van scholen krijgt een belangrijkere plaats en de klemtoon komt meer te liggen op het kwaliteitsbeleid dat de scholen zelf ontwikkelen.

3. Nieuw doorlichtingsscenario

Het nieuwe doorlichtingsdesign van de onderwijsinspectie bestaat uit twee delen. Het eerste deel is gericht op de kwaliteitsontwikkeling van de instelling, zowel beleidsmatig als organisatorisch. Het tweede deel onderzoekt de doeltreffendheid van de systematische kwaliteitsbewaking op de klasvloer en geeft feedback over de overeenstemming ervan met de kwaliteitsverwachtingen van het ROK en met de onderwijsregelgeving.

In de toekomst zal de onderwijsinspectie elke instelling minstens eenmaal om de zes jaar doorlichten, in plaats van eenmaal om de tien jaar. Na zes jaar is immers bijna de hele leerlingenpopulatie van het basis- en het secundair onderwijs vernieuwd. De scholen zijn zelf vragende partij voor een meer frequente doorlichting. Op die manier zullen ze beter vertrouwd raken met de doorlichting. De Vlor en de sociale partners vroegen zich af of die frequentie wel haalbaar is. Daarom bepaalt het ontwerp van decreet dat het nieuwe systeem na twee jaar zal worden geëvalueerd.

Met de vernieuwde aanpak wordt de onderwijsinspectie minder een boeman en meer een partner van de onderwijsinstellingen. De doorlichting heeft in de onderwijsinspectie 2.0 een dubbel doel: de controle in het kader van de erkenning en het bieden van stimulansen aan de instellingen. Tijdens de doorlichting zal de onderwijsinspectie in dialoog gaan met de schoolleiding, de leraren en de andere leden van het schoolteam. Deze ontwikkelingsgerichte dialoog besteedt aandacht aan het waarnemen van de kwaliteit, het inleven in de context, visie en kwaliteitsontwikkeling van de instelling, het reflecteren over de vaststellingen, samen met de instelling, en tot slot een methodologisch onderbouwde beoordeling. De onderwijsinspectie rapporteert aan de hand van ontwikkelingsschalen die uitdrukken in welke mate het ontwikkelingsniveau van de instelling tegemoetkomt aan de kwaliteitsverwachting in het ROK. Met deze nieuwe doorlichtingswijze zet men de stap van een veeleer beteugelende naar een meer begeleidende advisering, wat door de SERV positief geëvalueerd wordt.

De vernieuwde doorlichtingen zullen uiteraard ook Tarra-proof zijn. De onderwijsinspectie zal de administratieve lasten bij de doorlichting tot een minimum beperken. Er is geen vooronderzoek meer. De scholen zullen alleen die papieren moeten klaarleggen die ze zelf gebruiken voor hun schoolbeleid. De efficiëntie van deze maatregelen bleek al tijdens de proefdoorlichtingen in de loop van 2017.

Inspectie 2.0 gaat ook voor eenvoud en transparantie. Elk bezoek van de onderwijsinspectie is nu een doorlichting. De onderwijsinspectie voert dus geen

opvolgingsdoorlichtingen meer uit, maar kan bij een volgende doorlichting wel ingaan op eerder vastgestelde tekorten. Die volgende doorlichting kan ook sneller in de tijd plaatsvinden. Het aantal mogelijke adviezen wordt teruggebracht van drie naar twee. In de toekomst zal de inspectie alleen een gunstig of een ongunstig advies kunnen geven. Bij een gunstig advies wordt de erkenning verlengd. Bij een ongunstig advies stelt de inspectie voor om de procedure tot intrekking van de erkenning op te starten. Het verbeteringsplan wordt afgeschaft en er zijn geen formele eisen rond een verplichte begeleiding na een ongunstig advies. De verantwoordelijkheid voor het kwaliteitsbeleid ligt dus bij de school zelf. De scholen moeten streven naar een duurzame verbetering; ze mogen de tekorten niet geïsoleerd aanpakken. Met deze forse vermindering van de planlast wordt ook tegemoetgekomen aan een vraag van de Vlor. Het doorlichtingsverslag vermeldt binnen welke termijn er een volledig nieuwe doorlichting komt, na een ongunstig advies. Daarmee komt men tegemoet aan een zorg van de sociale partners. Die termijn is afhankelijk van de ernst en de aard van de tekorten. De nieuwe doorlichting mag ten vroegste plaatsvinden negentig kalenderdagen na het bezorgen van het doorlichtingsverslag, behalve als de tekortkomingen betrekking hebben op hygiëne, veiligheid of woonbaarheid.

Inspectie 2.0 is transparant met de publicatie van het toezichtkader en van de doorlichtingsinstrumenten, waaronder de ontwikkelingsschalen. De minister kan begrip opbrengen voor de vrees van de Vlor dat die transparantie ook een normering zou impliceren. Ze preciseert dan ook dat het toezichtkader niet bedoeld is als een instrument voor zelfevaluatie, maar dat de instellingen vrij zijn om het daarvoor te gebruiken.

Inzake woonbaarheid, veiligheid en hygiëne richt het onderzoek zich vooral op de risicobeheersing. Er is een beperkt praktijkonderzoek. Dat vormt eveneens een sterke vereenvoudiging.

Elke doorlichting zal nog steeds eindigen met een doorlichtingsverslag. Dat verslag zal beknopter zijn dan voorheen, maar het zal schoolspecifiek zijn en voldoende informatie bevatten om een positieve impuls te geven aan het beleid van de school. Het zal de resultaten ook visueel voorstellen. Het verificeringsgesprek dat tot nog toe volgde op elke doorlichting, wordt vervangen door een gesprek op aanvraag.

4. Betrokkenheid

De participatie van ouders en leerlingen aan de doorlichting is een ander vernieuwend element van inspectie 2.0. Bij hen polst de inspectie naar de communicatie en de samenwerking met de school, naar het welbevinden en naar de betrokkenheid. In het basisonderwijs start elke doorlichting zelfs met een rondleiding door de leerlingen.

Alle belanghebbenden zijn betrokken bij de doorlichting, ook de onderwijsverstrekkers en de pedagogische begeleidingsdiensten. Dat was ook het geval bij de ontwikkeling van het ROK naar inspectie 2.0.

Ook de onderwijsinstellingen werden betrokken en geïnformeerd. Tijdens het schooljaar 2016-17 heeft de onderwijsinspectie het nieuwe kader al gedeeltelijk uitgetest in verschillende instellingen. Via de proefdoorlichtingen in het eerste trimester van het schooljaar 2017-2018 konden bepaalde scholen al kennismaken met de nieuwe methodiek. Met de provinciale infosessies over inspectie 2.0 kon de onderwijsinspectie eind 2017 al 3000 directies, begeleiders en andere geïnteresseerden bereiken. Tijdens die sessies werd wel benadrukt dat dit nieuwe kader nog niet goedgekeurd was door het Vlaams Parlement.

Uiteraard dienen de inspecteurs zelf ook een professionaliseringstraject te doorlopen. Tijdens de proefdoorlichtingen van september tot december 2017 maakten ze al kennis met de nieuwe aanpak en het nieuwe instrumentarium. Zo komt men tegemoet aan de bezorgdheid van de Vlor.

5. Voorlopige erkenning van nieuwe instellingen

Tot nog toe waren de erkenningsprocedures verschillend naargelang het onderwijsniveau. Op vraag van de minister introduceert het ontwerp van decreet één enkele heldere erkenningsprocedure voor alle niveaus. Deze procedure zorgt voor een goed evenwicht tussen het recht om een onderwijsinstelling op te richten en het recht van de leerling op kwalitatief onderwijs. In de toekomst zal de erkenning in twee fasen verlopen. Na een onderzoek van de inspectie zal een nieuwe onderwijsinstelling ofwel geen erkenning krijgen, ofwel een advies van voorlopige erkenning voor de duur van één schooljaar. Een doorlichting, uiterlijk zes maanden na de start van het schooljaar, zal leiden tot een advies tot erkenning vanaf het volgende schooljaar of tot een advies om de school niet te erkennen. In het verleden was de stopzetting van een school die onvoldoende kwaliteit kon bieden immers vaak een tijd- en energierovend proces.

De Vlor is de mening toegedaan dat het ontwerp van decreet op dit punt in strijd is met de vrijheid van onderwijs. De minister is het daar niet mee eens. De overheid heeft immers het recht om voorwaarden te stellen aan initiatieven die erkend willen worden en die getuigschriften of diploma's willen uitreiken. Wie niet aan de voorwaarden beantwoordt, mag uiteraard nog altijd onderwijs organiseren, maar kan niet erkend worden door de Vlaamse overheid.

Ze gaat ook niet in op de vraag van de SERV om te voorzien in een beroepsmogelijkheid voor nieuwe scholen die een negatief erkenningsadvies hebben gekregen. Vóór het einde van het schooljaar moet er immers duidelijkheid zijn voor alle betrokkenen. Vooral de ouders moeten weten of ze een andere school moeten zoeken voor hun kinderen. Bovendien kunnen de betrokken initiatiefnemers na een ongunstig advies een nieuwe aanvraag tot voorlopige erkenning indienen. Op vraag van de sociale partners is er ondertussen meer duidelijkheid over de studiebekrachtiging in het jaar van de voorlopige erkenning. In elk niveaudecreet is er een artikel opgenomen om daarover zekerheid te bieden.

6. Samenwerking met de inspectie levensbeschouwelijke vakken

Het ontwerp van decreet biedt de onderwijsinspectie de mogelijkheid om samen te werken met de inspectie levensbeschouwelijke vakken, zowel in het kader van het erkenningsonderzoek van nieuwe scholen als voor de doorlichting van bestaande scholen. De onderwijsinspectie is immers zelf niet bevoegd voor het toezicht op de levensbeschouwelijke vakken. In uitzonderlijke gevallen kan er zich tijdens een doorlichting een probleem voordoen dat moet worden onderzocht door de inspecteur levensbeschouwelijke vakken. Deze maakt dan een verslag op met zijn bevindingen, zonder daarom tot het doorlichtingsteam te behoren. De memorie van toelichting bevat een verduidelijkende passage over de opdrachten en de bevoegdheden van de verschillende inspecteurs binnen dit samenwerkingsverband en over de rol van dit verslag. Daarmee komt men tegemoet aan de bekommernissen van de Vlor en van de sociale partners.

7. Rechtspositie van de onderwijsinspectie

Het ontwerp van decreet bevat ook een aanpassing van de rechtspositie van de onderwijsinspectie, meer bepaald over de selectie- en aanstellingsprocedure. Op dit ogenblik zijn de selectieprocedures voor de ambten van inspecteur, coördinerend inspecteur en inspecteur-generaal erg complex, tijdsintensief en

duur. In de toekomst zal de selectie van de inspecteur-generaal conform zijn met die van een ambtenaar-generaal van de Vlaamse Gemeenschap. De onderwijsinspectie is immers een autonome entiteit binnen het beleidsdomein Onderwijs. Het vroegere decreet regelde te veel details. In de toekomst zullen de meeste bepalingen vastgelegd worden in selectiereglementen per ambt, die besproken zullen worden in het onderhandelingscomité van de onderwijsinspectie. Het decreet bepaalt dat het generieke selectiereglement zal worden vastgelegd door de Vlaamse Regering.

Voor de aanstelling bestaan er op dit ogenblik verschillende figuren naast elkaar: de proeftijd, de aanstelling voor bepaalde duur en de aanstelling voor onbepaalde duur. Het is niet duidelijk welke figuur men moet gebruiken in welke situatie. In de praktijk krijgen beginnende inspecteurs eerst een aanstelling voor bepaalde duur. Die situatie wordt voor de toekomst bevestigd. De proeftijd wordt geschrapt uit de regelgeving. Een beginnend inspecteur zal dus een aanstelling voor bepaalde duur krijgen, met een automatische beëindiging op het einde van het schooljaar. Deze regeling geldt ook voor het tweede schooljaar. Vanaf het derde schooljaar volgt er een aanstelling voor onbepaalde duur die leidt tot een vaste benoeming. De periode voorafgaand aan de vaste benoeming is afhankelijk van het contingent aan vast benoemden. Deze situatie is analoog met die in het onderwijs.

8. Slotbeschouwingen

Om de overgang van het oude systeem naar inspectie 2.0 vlot te laten verlopen, legt het ontwerp van decreet ook enkele overgangsmaatregelen vast. Scholen die vóór 30 juni 2018, volgens de oude regelgeving, een gunstig advies beperkt in de tijd hebben gekregen, moeten nog een opvolgingscontrole krijgen. Scholen die vóór die datum een ongunstig advies hebben gekregen, moeten een nieuwe doorlichting krijgen door een paritair college. Scholen met een beperkt gunstig advies worden geacht een gunstig advies te hebben gekregen. Zij krijgen dus geen opvolgingscontrole meer, maar ze zullen wel snel een nieuwe doorlichting krijgen volgens de nieuwe regelgeving.

Dit ontwerp van decreet bouwt voort op de leuze die de Vlaamse Regering noteerde in haar regeerakkoord: vertrouwen, verbinden en vooruitgaan. Het geven van vertrouwen komt ook telkens terug in de jaarlijkse beleidsbrieven Onderwijs. Dit ontwerp van decreet geeft aan de scholen de autonomie om aan hun kwaliteitszorg te werken en om hun beleidsvoerend vermogen te versterken. De minister vraagt aan alle scholen in Vlaanderen en Brussel om die kans te grijpen en om de dialoog met de onderwijsinspectie aan te gaan.

Tot slot dankt ze de inspecteur-generaal, Lieven Viaene, en zijn inspectieteam die deze reorganisatie mee hebben uitgewerkt, bovenop hun gewone doorlichtingswerk. Onder voorbehoud van de parlementaire goedkeuring, stelt minister Crevits vast dat de onderwijsinspectie klaar is voor de toekomst. Deze modernisering van de inspectie was noodzakelijk om de kwaliteit van het Vlaamse onderwijs in de toekomst te waarborgen.

II. Bespreking

1. Vragen en opmerkingen van de leden

1.1. Tussenkomen van Jos De Meyer

Jos De Meyer haalt drie anekdotes aan die illustreren hoe hij de inspectie in het verleden ervaren heeft. In zijn kinderjaren had een van de meest gerenommeer-

de scholen van zijn stad een nieuwe studierichting opgericht. De eindbeoordeling van de inspectie, op het einde van de cyclus, was echter negatief. Bij het lezen van die brief kreeg de directeur een hartinfarct en overleed. Gelukkig hebben alle leerlingen daarna hun diploma behaald voor de toenmalige middenjury. In zijn jeugd jaren volgde hij zelf de hogere cyclus binnen een nieuwe studierichting. Bij de vele inspectiebezoeken merkte hij altijd enige nervositeit op bij de leerkrachten, maar de erkenning is er gekomen. Bij zijn derde ervaring was hij als jonge dertiger zelf directeur van een middelbare school. De school besliste toen om drie nieuwe hogere cycli en twee nieuwe zevende jaren op te richten. De inspectie kwam dan ook geregeld op bezoek. Bovendien moesten alle schriften en alle examens van een aantal leerlingen, die de school niet zelf kon kiezen, op het einde van het schooljaar worden doorgestuurd naar de zogenaamde homologatiecommissie. De beoordeling was in de vijf gevallen gunstig, maar voor het team was dit wel een spannende periode. Doorheen de tijd is er dus wel enige evolutie merkbaar.

Dit ontwerp van decreet beantwoordt aan de voornemens van het regeerakkoord. De Vlaamse Regering hield daarin vast aan de principes van het Kwaliteitsdecreet van 2009. Bij de toepassing ervan wil ze echter een belangrijke plaats geven aan de eigen verantwoordelijkheid van de scholen. Ze wil duidelijke afspraken maken over de door de inspectie gehanteerde normen bij de vaststelling van tekorten inzake de decretale kwaliteitseisen, en over de instrumenten die bij de scholen opgevraagd kunnen worden. Hij noteert ook de protocollen van akkoord van de meeste stakeholders. Alleen OKO heeft een zorg bij artikel 23, 4°. Zijn fractie zal dit ontwerp van decreet dan ook steunen.

Op zijn punctuele vragen heeft de minister al gedeeltelijk geantwoord. De ingangsdatum van het decreet is 1 september 2018. Er is wel sprake van een aantal overgangsmaatregelen. Zal de inspectie in de periode tussen de goedkeuring van dit ontwerp van decreet en de datum van 1 september 2018 nog op de oude manier werken of zal ze meteen de nieuwe werkwijze toepassen?

Het is positief dat de frequentie van de doorlichtingen wordt opgedreven. Maar het is nog maar de vraag of het team daarvoor wel voldoende groot is. De voorziene evaluatie na twee jaar, zal alleszins nuttig zijn.

De inspectie zal de doorlichting twee weken vooraf aankondigen bij de school. De Vlor vraagt naar een beperkte verlenging van deze inderdaad wat korte termijn, zodat de school werk kan maken van de betrokkenheid van alle actoren.

Momenteel maakt de inspectie vrij veel opmerkingen over de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de gebouwen. Dat element zal in de toekomst deel uitmaken van de globale erkenning. Kan de school in dergelijke situaties met haar dossier voorrang krijgen bij AGION? Een tweetal jaar terug heeft er zich in Sint-Niklaas al een precedent in deze zin voorgedaan.

De Vlor vraagt om in het besluit van de Vlaamse Regering vast te houden aan het bestaande verifiëringsgesprek. De minister heeft gezegd dat er in de toekomst een gesprek mogelijk is op aanvraag. Wordt een en ander nog verankerd in het besluit van de Vlaamse Regering?

1.2. Tussenkomen van Kris Van Dijck

Kris Van Dijck is de overtuiging toegedaan dat hier vandaag een belangrijk ontwerp van decreet voorligt. Uit zijn kindertijd herinnert hij zich nog dat de leerlingen plichtsbewust naast hun bank gingen rechtstaan als er een inspecteur binnenkwam.

De inspectie is een sluitstuk van het onderwijsbeleid. Dit ontwerp van decreet vindt het juiste evenwicht tussen inspecteren en een bondgenoot zijn voor de scholen in hun streven naar kwaliteitsvol onderwijs. Ook de inspectieteams moeten over dat evenwicht blijven waken. De inspectie moet kunnen inspelen op vragen vanuit de basis, om de kwaliteit van het onderwijs te verhogen. De inspectie is echter niet hetzelfde als de pedagogische begeleidingsdienst.

De scholen moeten aantonen dat ze gecontroleerd mogen worden. Het ontwerp van decreet stipuleert duidelijk dat de inspectie alleen die elementen kan opvragen die ook in de school zelf gebruikt worden. Dat materiaal kan een effectief beeld geven van de dagelijkse praktijk.

Zijn fractie staat vrij kritisch tegenover de inspectie levensbeschouwelijke vakken. Blijkbaar speelt die inspectie nog een rol bij de erkenning. Ze mag zich echter niet bemoeien met het personeelsbeleid, zoals in het verleden soms gebeurd is. In bepaalde levensbeschouwingen is er ook geen duidelijkheid over het gehanteerde mensbeeld en over de visie op de relatie tussen man en vrouw. Het inspecteren van de inspectie zou in sommige gevallen nuttig kunnen zijn, maar dat is een moeilijke discussie.

De scholen moeten goed weten wat er van hen verwacht wordt. De inspectie kan ook een bondgenoot zijn. De scholen moeten goed weten wat de inspectie precies van hen verwacht. Er moeten duidelijke lijnen getrokken worden. Zijn fractie zal dit ontwerp van decreet mee goedkeuren. Hij wenst de inspectie op basis van de nieuwe regelgeving alle succes toe.

1.3. Tussenkost van Caroline Gennez

Caroline Gennez is tevreden dat er vandaag een ontwerp van decreet betreffende onderwijsinspectie 2.0 voorligt. Het werk van de inspectie raakt immers aan de essentie van het onderwijsbeleid, namelijk het borgen van de kwaliteit van scholen en leerkrachten. De kwaliteitsmonitoring komt in deze commissie ook elk jaar aan bod via een bespreking van de Onderwijsspiegel.

Sp.a staat achter de principes van dit ontwerp van decreet. Naast een verlaging van de planlast gaat het dan met name over het feit dat men vertrekt vanuit het vertrouwen in de instellingen en de interne kwaliteitszorg van de school. De focus van de inspectie verschuift van louter controle naar een coachend traject in dialoog. Sp.a steunt ook het terugbrengen van het aantal mogelijke adviezen van drie naar twee en de nieuwe erkenningsprocedure. Ze hoopt dat de doorlichtingen eenvoudiger zullen zijn en dat ze een nog beter beeld zullen geven van de situatie van de scholen.

Voor het eerst wordt er een beperkte opening gemaakt naar samenwerking met de inspectie levensbeschouwelijke vakken. De inspectie krijgt echter onvoldoende impact op de levensbeschouwelijke vakken. In het eindtermendebat heeft de fractie van het lid vergeefs gepleit voor eindtermen voor de levensbeschouwelijke vakken, of dan toch minstens voor een gedeelde sokkel van eindtermen voor de verschillende levensbeschouwelijke vakken. Ze is immers van oordeel dat de school, in een pluralistische samenleving, kritische burgers moet vormen, die inzicht verwerven in de verschillende erkende en niet-erkende levensbeschouwingen. De school hoeft dus geen goede gelovigen te vormen. Het formuleren van eindtermen voor de levensbeschouwelijke vakken zou een volwaardige controle door de algemene onderwijsinspectie mogelijk hebben gemaakt. Op dit ogenblik is de inspectie levensbeschouwelijke vakken evenwel rechter en partij tegelijk.

Sp.a vindt het positief dat de frequentie van de controle wordt opgevoerd tot één keer om de zes jaar. Het is evident dat de inspectie minstens een keer langskomt gedurende de schoolcarrière van het kind in het basis- of het secundair onderwijs. In de praktijk blijkt een controle om de tien jaar evenwel al moeilijk haalbaar. Zonder voldoende omkadering dreigt het dus moeilijk te worden om de nieuwe ambitie waar te maken. Die bezorgdheid leeft op het onderwijsveld, bij de Vlor en bij de SERV en misschien zelfs bij de inspectie en misschien zelfs binnen de regering.

Artikel 16 van het ontwerp van decreet bepaalt dat de school minstens moet tegemoetkomen aan de kwaliteitsverwachtingen in het ROK. De SERV beschouwt het woord tegemoetkomen als te vrijblijvend, gezien de grote uitdagingen in het onderwijs: de ongekwalificeerde uitstroom, de watervalproblematiek, het spijbelen en de sociale ongelijkheid in termen van onderwijsresultaten. De sp.a-fractie sluit zich aan bij deze opmerking.

De minister benadrukt dat ook leerlingen en ouders gehoord moeten worden bij een doorlichting. Sp.a sluit zich daarbij aan. De Vlor vraagt ook naar leesbare en herkenbare doorlichtingsverslagen, die voor alle stakeholders raadpleegbaar en transparant zijn. Een dergelijk doorlichtingsverslag kan namelijk een belangrijk element zijn bij de schoolkeuze.

Heel wat mensen op het terrein hechten veel belang aan het meldpunt bij de inspectie. Blijft dat meldpunt behouden? Waar is een eventuele wijziging terug te vinden in het ontwerp van decreet?

Sp.a staat dus positief tegenover de modernisering van de onderwijsinspectie. Het nieuwe kwaliteitsbeleid zal vertrekken van de interne kwaliteitszorg in elke school. Daarbij zal sp.a waken over het terugdringen van de planlast. Ze betreurt wel de blijvende onduidelijkheid over de controle op de levensbeschouwelijke vakken. Ze vreest dat een gebrek aan bijkomende middelen de ambities van dit ontwerp van decreet zal hypothekeren. Daarom zal haar fractie zich onthouden bij de stemming.

1.4. Tussenkoms van Jo De Ro

Jo De Ro staat positief tegenover het participatieve en cocreatieve proces dat aan dit ontwerp van decreet is voorafgegaan. In de toekomst zal de onderwijsinspectie de scholen moeten stimuleren om hun eigen kwaliteitsbeleid te versterken.

Dit ontwerp van decreet creëert een gemeenschappelijk kader voor scholen en CLB's, zowel voor de inspectie als voor de pedagogische begeleiding. Dat kader zal verder uitgewerkt worden via besluit van de Vlaamse Regering. Open Vld hoopt dat scholen, teams en directies de nodige vrijheid zullen behouden. Dit ontwerp van decreet getuigt van vertrouwen in de scholen en van de wil om de planlast te verminderen. Op dit vlak zal het parlement wel de vinger aan de pols moeten houden. De planlast in de scholen wordt echter ook veroorzaakt door andere Vlaamse beleidsdomeinen, en zelfs door de federale en de Europese regelgeving. Hij denkt concreet aan de normen rond hygiëne, bijvoorbeeld voor de onderwijskeuken of voor eigen zwemfaciliteiten. Allicht zou een onderwijsreglementeringstoets echter te verregaand zijn.

Zijn fractie hecht veel belang aan een betere samenwerking tussen de reguliere inspectie en de inspectie levensbeschouwelijke vakken. In het decreet op de eindtermen werden er op dat vlak al stappen gezet. Hij hoopt dat de eerste rapportering van de onderwijsinspectie en van de inspectie levensbeschouwelijke vakken zal leiden tot open debatten en tot een kwaliteitsverbetering op het terrein en niet tot een polarisatie.

Dit ontwerp van decreet is een belangrijke stap voorwaarts. Het zet in op good governance. Scholen en CLB's worden erkend als centrale actoren binnen het kwaliteitsbeleid van het Vlaamse onderwijs. Bepaalde zaken worden vereenvoudigd. De doorlichtingstermijnen worden van tien naar zes jaar gebracht.

Open Vld steunt de vraag van diverse onderwijspartners om bij de behandeling van het ontwerp van decreet Duaal Leren de link te leggen met dit ontwerp van decreet.

In de toekomst zal de inspectie werken met een globale erkenning van de scholen. De infrastructuur zal daar integraal deel van uitmaken. In de praktijk maken het deeltijds kunstonderwijs en de centra voor basiseducatie vaak gebruik van de gebouwen van het leerplichtonderwijs of van andere gemeentelijke of private partners. Dit dubbele gebruik is zelden een ideale situatie. De Vlor vraagt dan ook om hiervoor het nodige begrip op te brengen. Maar men hoeft natuurlijk geen begrip op te brengen voor onveilige of onhygiënische toestanden.

De jaarlijkse Onderwijsspiegel (het jaarverslag van de onderwijsinspectie) wekt veel belangstelling bij de verschillende politieke fracties en wordt door de scholen aangegrepen voor zelfreflectie en kwaliteitsverbetering. Vorig jaar werd er in de Onderwijsspiegel ook een grote leerlingenbevraging opgenomen. De huidige inspecteur-generaal heeft gegarandeerd dat de stem van de leerlingen ook in de toekomst gehoord zal worden. De spreker hoopt dat dit inderdaad het geval zal zijn, zowel voor de doorlichtingen als voor het interne kwaliteitsbeleid.

Uit de protocollen bij het voorontwerp van decreet blijkt dat de kleine onderwijsverstrekkers, die zich in het verleden heel principieel hebben opgesteld in bepaalde dossiers, heel ongerust zijn. Zijn er indicaties dat ze dit decreet gaan voorleggen aan het Grondwettelijk Hof?

Doorlichtingen zijn vaak de start van een betere interne kwaliteitszorg op school. Daarom wenst de spreker alle leden van de inspectie veel succes toe binnen het nieuwe systeem.

1.5. Tussenkoms van Ingeborg De Meulemeester

Ingeborg De Meulemeester vindt het goed dat de onderwijsinspectie, die waakt over de onderwijskwaliteit, tegen het licht wordt gehouden en waar nodig wordt bijgestuurd.

Bij de ontwikkeling van het ROK werden er enkele werkpunten aangeduid. Scholen moeten zelf verantwoordelijk kunnen zijn voor de eigen interne kwaliteitszorg. De kwaliteitsverwachtingen moeten ook voldoende duidelijk omschreven zijn.

Het aantal mogelijke adviezen wordt teruggebracht van drie naar twee: gunstig of ongunstig. Dat schept meer duidelijkheid. De administratieve last wordt ingeperkt. Scholen dienen, op papier of elektronisch, alleen die documenten bij te houden die nuttig zijn voor school zelf. Op dit vlak is een duidelijke communicatie heel belangrijk. Het is ook wenselijk om de scholen te stimuleren tot een elektronische archivering. De onderwijsinspectie hanteert een participatieve aanpak. De stem van de leerling en van de ouders mag sterk doorklinken binnen het doorlichtingsverslag. Na de doorlichting gebeurt er een terugkoppeling naar de school. Hiermee gaat men in op de opmerkingen van de Vlor.

Het lid heeft bij dit alles nog twee vragen. Hebben de onderwijsinstellingen voldoende tijd om zich af te stemmen op het ROK? En welke budgettaire impact heeft de verkorting van de doorlichtingstermijn van tien naar zes jaar?

1.6. Tussenkomst van Kathleen Krekels

Kathleen Krekels herinnert aan de toelichting die inspecteur-generaal Lieven Viaene medio vorig jaar in deze commissie gegeven heeft over het ROK (*Parl.St.* VI.Parl. 2016-17, nr. 1212/1). Die was opgebouwd rond vier kernwoorden: waarnemen, inleven, aanreiken en beoordelen. Deze begrippen zijn ook duidelijk terug te vinden in dit ontwerp van decreet. Bij het element aanreiken merkt ze op dat de inspecteur, bij het aanreiken van tips ter verbetering, altijd rekening moet houden met de cultuur en de visie van de school. Hij mag de eigen visie niet opleggen. Hoe zal de inspectie dat intern controleren?

Ze vindt het belangrijk dat er ook bij de doorlichting van de basisscholen een vorm van dialoog mogelijk is. Een rondleiding met een aantal leerlingen van de basisschool kan inderdaad verrijkend zijn. Jonge kinderen zijn immers vaak heel spontaan. Daarom hoopt ze dat niet alleen kinderen van het zesde leerjaar geselecteerd zullen worden voor die rondleiding.

Het is niet de bedoeling dat er papieren worden opgesteld die alleen voor de inspectie nuttig kunnen zijn. Op dat vlak is er ook een mentaliteitswijziging bij de scholen nodig. Sommige scholen en sommige leerkrachten leggen zichzelf heel wat planlast op. Voor hen zou het een geruststelling zijn als de inspectie meer duidelijkheid zou scheppen over haar verwachtingen.

Na twee jaar zal dit nieuwe systeem geëvalueerd worden. Zit de overgangperiode vervat in die termijn van twee jaar?

1.7. Tussenkomst van Jan Durnez

Jan Durnez schetst zijn eerste ontmoeting met een inspecteur. Als zoon van een onderwijzer, woonde hij gedurende zijn lagereschooltijd in het schoolhuis. Toen hij op een vakantiedag in de gang van de school aan het spelen was, werd er heel hard op de buitendeur geklopt. Het was de inspecteur die blijkbaar niet wist dat het voor die school een verlofdag was.

De basis van de werking van de inspectie is de kwaliteitszorg, het coachen en het inspireren. Dit alles ook nog eens met een omkering van het planlastenverhaal. Om dat proces te realiseren zal men allicht extra mensen nodig hebben. In het hoger onderwijs – en dan met name op het niveau van de hogescholen, waar het lid toch al heel wat ervaring mee heeft – heeft men er tien jaar over gedaan om die omslag te maken. Conclusie moet zijn dat men er qua aanwending van de middelen voor moet zorgen dat de nodige expertise aanwezig is.

1.8. Tussenkomst van Kathleen Helsen

Kathleen Helsen meent dat hier sprake is van een historisch moment. Ze denkt dat dit belangrijke ontwerp van decreet grenzen kan doorbreken waardoor de kwaliteitsbewaking van het onderwijs aanzienlijk aan relevantie zal winnen.

Zelf heeft ze in haar onderwijsloopbaan maar één keer inspectie gehad, in 1992. Ze ging ervan uit dat de PMS-inspecteur haar zou opzoeken in de school waar ze aan het werk was. Ze had geregeld dat twee leerlingen daar zouden vertellen over de werking van het PMS. De inspecteur drong echter aan op een persoonlijk gesprek in het PMS-centrum, onder meer op basis van haar agenda. Het PMS-centrum werkte met een multidisciplinair team, maar er was één inspecteur per discipline. Uiteindelijk is het gesprek met de inspecteur goed verlopen.

Het ontwerp van decreet betekent een grote stap vooruit in vergelijking met die situatie. Het vormt een solide basis voor de kwaliteit van het basis- en secundair

onderwijs, van het volwassenenonderwijs en van het deeltijds kunstonderwijs. Uit de adviezen en de protocollen en uit de gedachtewisseling van juni 2017 met de onderwijsinspectie is gebleken dat het ook een breed draagvlak heeft.

Dit ontwerp van decreet getuigt van de meerwaarde van cocreatie en participatie. Naast het Vlaams Parlement en de Vlaamse Regering, hebben ook de onderwijsverstrekkers, de pedagogische begeleidingsdiensten en de onderwijsinspectie meegewerkt aan de totstandkoming ervan. Daartoe hadden ze zich in september 2016 geëngageerd.

CD&V staat voor 100 procent achter het ROK. Het lid had echter ook graag vernomen wat de stand van zaken is met betrekking tot het referentiekader voor CLB-kwaliteit. Wat zijn de eerste bevindingen bij de proefdoorlichtingen?

Dit ontwerp van decreet erkent scholen en centra als de centrale actoren voor het uittekenen van een kwaliteitsbeleid. De inspectie moet hen een spiegel aanreiken over het eigen functioneren. Dat moet hen helpen om het eigen kwaliteitsbeleid vorm te geven, om prioriteiten te bepalen, processen uit te tekenen, te evalueren en bij te sturen. De sterke verwantschap tussen de referentiekaders en het toezichtkader zorgt voor een gemeenschappelijke taal.

De onderwijsinspectie zal zelf het toezichtkader en het doorlichtingsinstrument kunnen opstellen. Dat getuigt van respect voor de autonomie en de deskundigheid van de onderwijsinspectie. Het toezichtkader zal peilen naar de reglementaire bepalingen inzake minimumdoelen en erkennings-, financierings- en subsidiëeringsvoorwaarden. CD&V vraagt zich wel af wat de meerwaarde is van het nieuwe artikel 38, §3, van het Kwaliteitsdecreet (zoals tot stand gebracht via artikel 23, 4°, van het voorliggende ontwerp van decreet). Dat sluit aan bij een vraag van de Vlor, van OKO en van het Katholiek Onderwijs Vlaanderen.

De participatie van ouders en leerlingen in het doorlichtingsproces is niet decretaal verankerd. Hoe zal dat worden geoperationaliseerd? Hoe wil de inspectie de betrokkenheid van het schoolbestuur maximaliseren?

De fractie van de spreekster staat positief tegenover de aanpassing van de periodiciteit van de inspecties tot één keer om de zes jaar. Het effect daarvan op het opdrachtenpakket en op de werking van de inspectie moet echter goed opgevolgd worden. Daarom voorziet het ontwerp van decreet erin dat er binnen twee jaar een evaluatie zal worden doorgevoerd. Bieden de proefdoorlichtingen op dat vlak mogelijk al enig inzicht? Er is immers sprake van een geheel nieuwe mindset, die maar tot stand gebracht kan worden als er voldoende mankracht en begeleiding voorhanden is.

CD&V vindt het een goede zaak dat het aantal mogelijke adviezen beperkt wordt tot twee. De memorie van toelichting vermeldt dat de inspectie sneller opnieuw een doorlichting kan organiseren als een school een gunstig advies met suggesties voor verbetering heeft gekregen. Dat is echter niet decretaal verankerd. Hoe wil de inspectie daarmee omgaan in de praktijk?

De spreekster herhaalt dat het ontwerp van decreet een stevige basis vormt om te evolueren naar een nieuw soort kwaliteitszorg. Dit veronderstelt een mindshift bij alle partners. Voor de onderwijsinspectie ligt hier dus een grote uitdaging.

Op basis van al deze overwegingen zal haar fractie dit ontwerp van decreet mee goedkeuren. Op basis van deze vernieuwing, wenst ze de inspectie veel arbeidsvreugde toe. Ze is bereid om de uitvoering van dit decreet van nabij op te volgen en om het waar nodig bij te sturen. Het decreet moet alle kansen krijgen om een kwaliteitsverbetering in het onderwijs te realiseren.

1.9. Tussenkomsst van Koen Daniëls

Koen Daniëls heeft in het verleden nog onderzoek gedaan rond het thema 'schooldoorlichting als middel tot schoolverbetering'. Dat onderzoek toonde aan dat er vooral veel stress is in de periode vóór een doorlichting. Tijdens de doorlichting zelf valt men terug op de baseline, om dan bang af te wachten tot de volgende doorlichting. Deze toestand is ondertussen gelukkig al geëvolueerd. Dit ontwerp van decreet bevat heel wat elementen om van een schooldoorlichting werkelijk een schoolverbetering te maken. Een school krijgt nu de kans om zichzelf te definiëren. Ze kan bijvoorbeeld kiezen voor directe instructie en voor minder groepsopdrachten. Hij veronderstelt dat de inspectie geen commentaar zal geven op de gehanteerde methode als de effecten goed zijn. Deze vraag heeft rechtstreeks verband met artikel 16 van het ontwerp van decreet.

Het is de bedoeling om de planlast te beperken. De inspectie stelt vast dat er in de scholen soms pakken papier klaarliggen waar ze helemaal niet om gevraagd heeft. Uit beleefdheid kijken de inspecteurs daar dan toch even in. Het lid vindt het belangrijk dat er niet opnieuw een parallel circuit van geruchten ontstaat over de dingen die de scholen zouden moeten bijhouden voor de inspectie. Misschien moet de inspectie duidelijk communiceren over de dingen die ze niet vraagt. Dit zou kunnen gebeuren aan de hand van een zogenaamde 'negatieve lijst'.

Op dit ogenblik bestaan er heel wat instrumenten met betrekking tot de leerresultaten: peilingsproeven, parallelproeven en oriënteringsproeven op het einde van het secundair onderwijs. Zal de onderwijsinspectie daar rekening mee houden in de eindbeoordeling? Daarover vindt hij niets terug in het ontwerp van decreet of in het ROK. Hoe gaan de scholen om met die resultaten? De leerwinst is immers de kern van het onderwijs.

Hij vindt alleszins dat men het nieuwe kader alle kansen moet geven. Het parlement moet dit van nabij opvolgen en indien nodig bijsturen.

2. Antwoorden van de minister en de inspecteur-generaal en slotreplieken

Minister *Hilde Crevits* is zelf de dochter van twee onderwijzers. Haar ouders hadden echter elk een eigen manier van reageren op de inspectie. Haar moeder bereidde zich tot in de puntjes voor op een bezoek van de inspectie. Ze gebruikte dat om boven zichzelf uit te stijgen en om haar lessen nog beter te maken. Haar vader maakte zich niet druk om een bezoek van de inspectie. Haar vader is schooldirecteur geworden, haar moeder niet. Maar beide waren hoe dan ook uitmuntende leerkrachten.

Ann Verreth, de vicevoorzitter van de NVAO heeft de minister gewezen op de parallel met het toezicht op het hoger onderwijs. De interne kwaliteitsbewaking van de school is belangrijker geworden. De minister ziet ook een verband met de hoorzitting die deze morgen in deze commissie heeft plaatsgevonden. Die focuste immers op de meerwaarde van een goede professionalisering van de schooldirecteurs.

In sommige scholen legt men inderdaad hele pakken papier klaar voor de inspectie, en dan beweert men dat de inspectie daarom vraagt. Die toestand is ondertussen gelukkig wel al geëvolueerd.

Ze heeft begrepen dat alle aanwezige politieke fracties het in essentie eens zijn met de manier waarop de kwaliteitsbewaking in de toekomst zal worden aangepakt.

De minister gaat daarna in op een aantal punctuele vragen, om te beginnen die van Jos De Meyer. Vanaf 1 september 2018 moet het nieuwe systeem integraal van start gaan. Ook dit schooljaar zal men al volgens het nieuwe systeem werken, maar dan zonder juridische consequenties. Er is wel voorzien in een inlooperperiode om de breuklijn tussen het oude en het nieuwe systeem niet te hard te maken. De overgangsmaatregelen gaan vooral over de scholen die een ongunstig advies hebben gekregen.

Op dit ogenblik is er een ploeg van ongeveer 140 hardwerkende inspecteurs. In de toekomst zal een versterking van dit team allicht noodzakelijk zijn. Niet alle problemen zijn echter op te lossen met meer middelen en meer mensen. Daarom zal de inspectie ook de eigen werkprocessen kritisch tegen het licht houden. Misschien kan men al een stijging van het aantal doorlichtingen realiseren door de procedures lichter en efficiënter te maken. Als men na twee jaar, bij de evaluatie, zou vaststellen dat een aanpassing van de personeelsbezetting noodzakelijk is, dan zal men daarover beslissingen moeten nemen. Misschien hebben sommige scholen die een gunstig advies hebben gekregen, baat bij een snellere inspectie, zoals de voorzitter suggereerde. De inspectie moet echter eerst focussen op haar kerntaak.

De scholen zouden in beginsel twee weken vooraf verwittigd worden van een doorlichting. Met die korte termijn wil men aangeven dat de scholen eigenlijk geen speciale voorbereidingen moeten treffen. Ondertussen is er een *modus vivendi* gevonden en is die termijn toch verlengd naar vijf weken.

Bij AGION zijn er een aantal versnelde procedures voor dringende gevallen. Het verlenen van voorrang ten gevolge van BVH-opmerkingen van de onderwijsinspectie is echter een moeilijke zaak. Als het louter gaat om papieren die niet ingevuld zijn, dan is er een pragmatische oplossing mogelijk. Soms komen de scholen echter in moeilijkheden door een onzorgvuldig beleid.

Het gesprek op aanvraag is decretaal verankerd. Dat moet ook vermeld worden in het besluit van de Vlaamse Regering.

Op de vragen van Kris Van Dijck antwoordt de minister dat de erkenning van een school de uitsluitende bevoegdheid is van de onderwijsinspectie. De inspectie levensbeschouwelijke vakken heeft op dat vlak geen zeggenschap. Een van de erkenningsvoorwaarden van een school is het respect voor de grondwettelijke rechten en vrijheden en voor de internationale verdragen, ook dat van de rechten van het kind. Die rechtsnormen gelden ook voor de lessen levensbeschouwelijke vakken. Schooldirecteurs of hun afgevaardigden kunnen de lessen levensbeschouwelijke vakken bijwonen om de naleving ervan te toetsen. Op dit vlak werden de controles verscherpt. De minister verwijst in dat verband naar de commotie die er dezelfde week is geweest rond een joodse school in Antwerpen.

Caroline Gennez betreurde dat er geen eindtermen zijn voor de levensbeschouwelijke vakken, zodat de inspectie die ook niet kan controleren. De minister preciseert dienaangaande dat zulks niet fundamenteel iets te maken heeft met het voorliggende Inspectiedecreet. Er is wel een duidelijke verantwoordingsplicht voor de levensbeschouwelijke vakken. Jaarlijks moet er een verslag neergelegd worden. Er zijn ook duidelijke toetsingen mogelijk aan de Grondwet en de internationale verdragen.

Op basis van de artikelen 23 en 24 van de Grondwet is het duidelijk dat elk kind in het Vlaamse publieke onderwijs het recht heeft om onderricht in een levensbeschouwing te krijgen. De minister kan ook niet akkoord gaan met de stelling dat levensbeschouwelijk onderwijs niet thuishoort in een school. Er is voldoende kwaliteitscontrole. De scholen leveren goed werk op dat vlak. Ze

overlegt geregeld met de diverse levensbeschouwingen. Ze heeft het raamakkoord dat haar voorganger, Pascal Smet, daarover heeft afgesloten in deze regeerperiode verder verdiept. Er zijn dus al belangrijke stappen gezet naar een grotere transparantie.

Het meldpunt bij de inspectie blijft gewoon bestaan en ook aan de zorg van de Vlor omtrent de leesbaarheid van de inspectierapporten zal tegemoet gekomen worden.

In de nabije toekomst zal de inspectie de eigen processen bekijken, maar op termijn zal het team wellicht uitgebreid moeten worden. Mocht de inspectie zich niet in staat gevoeld hebben om deze wijziging om een kwaliteitsvolle wijze te implementeren, dan zou dit ontwerp van decreet niet zijn voorgelegd aan het parlement.

Jo De Ro drukte zijn bezorgdheid uit over de impact van de diverse vormen van wetgeving uit andere sectoren die ook van toepassing zijn binnen het onderwijs. Hij had het in dat verband over een eventuele schooltoets. De minister beaamt dat men de wetgeving voor de grote bedrijven niet zomaar ook kan toepassen op technische scholen en beroepsscholen. Daarover zou men zeker overleg moeten organiseren met de federale overheid. Ze heeft al een aanzet in die richting gedaan, maar dat zal een groot werk zijn.

Ze is het eens met de opmerking dat het ontwerp van decreet enige transparantie brengt inzake levensbeschouwing.

De minister zit wat gewrongen met de vragen van Jo De Ro en Kathleen Helsen over artikel 23 van het ontwerp van decreet. Ze vindt de opsomming in paragraaf 4 van dat artikel weliswaar relevant, maar beseft dat er een spanning kan zijn met de opmerking dat er hoe dan ook gepeild wordt vanuit het ROK. Dat kan men echter niet aan iedereen opleggen. Het is louter een kader waaraan men refereert. Men zou ook kunnen overwegen om die vier woorden weg te laten. Dat laat de minister desgevallend over aan de parlementsleden.

Aan Ingeborg De Meulemeester antwoordt ze dat de scholen klaar zijn voor het nieuwe model en dat de inspectie zich zo georganiseerd heeft dat alles mogelijk zou moeten zijn binnen het huidige budget. Na twee jaar zal uit de evaluatie moeten blijken of de inspectie eventueel versterkt moet worden.

Kathleen Krekels vroeg respect voor de pedagogische visie van de scholen. Op dat punt meent de minister dat ze heel duidelijk is geweest in haar toelichting. Ze heeft een helder onderscheid gemaakt tussen wat en hoe. Het wat moet gecontroleerd worden door de inspectie. Voor het hoe zijn de scholen zelf ten volle verantwoordelijk.

De minister wil het beantwoorden van een aantal praktijkvragen van Kathleen Helsen liever overlaten aan de inspecteur-generaal. Ze gaat ervan uit dat het kader voor de CLB's, dat nagenoeg klaar is, afgestemd is op dit ontwerp van decreet. Op een website zal het toezichtkader verduidelijkt worden en zullen de vorderingen gevolgd kunnen worden. Het schoolbestuur zelf is uiteraard de eindverantwoordelijke voor de onderwijskwaliteit. De inspectie kan beslissen wie ze bij de doorlichting betreft. Theoretisch is er ruimte voor een vroegere doorlichting. Bij de evaluatie zal men moeten nagaan of dat mogelijk is met het bestaande team.

Op de opmerking van Koen Daniëls over de manier van lesgeven, en in casu de directe instructie, antwoordt minister Crevits met een verwijzing naar de taak van de inspectie.

Ze begrijpt de zorg rond het zogenaamde parallelle circuit. Toch kiest ze er voorlopig voor om geen witte of zwarte lijst op te stellen, met de dingen die al dan niet gevraagd worden door de inspectie. Het probleem is immers dat een item op de zwarte lijst voor een bepaalde school wel degelijk een onderdeel kan zijn van haar kwaliteitsbeleid. Elke school moet dus zelf kunnen bepalen welke documenten ze bijhoudt. Ze stelt dan ook voor om pas in te grijpen als er na de inwerkingtreding van het nieuwe decreet effectief een parallel circuit zou ontstaan.

De minister komt dan tot de vraag over de leerresultaten. De meerwaarde van allerhande peilingsproeven is dat men ze kan gebruiken binnen het kwaliteitsbeleid in de school. Dat zal deel uitmaken van de kwaliteitstoets van de inspectie. In Nederland hebben sommige scholen pas vooruitgang kunnen boeken door dergelijke toetsen als uitgangspunt te nemen.

Inspecteur-generaal *Lieven Viaene* stelt dat de inspectie bijzonder tevreden is met het voorliggende ontwerp van decreet. De inspectie krijgt een nieuwe rol binnen het Vlaamse onderwijslandschap: ze wordt minder een boeman en meer een partner. Het ontwerp van decreet voorziet in de nodige middelen om dat waar te maken. Het hele corps is enthousiast om die rol op te nemen. Hij dankt de minister en de parlementsleden voor hun positieve waardering.

De minister heeft nagenoeg alle vragen uitgebreid beantwoord. Hij hoeft dus slechts enkele meer technische aanvullingen te geven. De opmerking van de Vlor over de leesbaarheid van de verslagen kwam er na de eerste proefdoorlichtingen. Op dat ogenblik waren sommige verslagen misschien nog onvoldoende schoolspecifiek. De inspectie maakt zich sterk dat de verslagen voldoende informatie zullen bevatten, zodat de scholen ermee aan de slag kunnen.

Hij kan de bezwaren van OKO begrijpen. Binnen de huidige formulering van artikel 23 wordt het ROK, een vrijwillig engagement van de onderwijspartners, immers verbonden met dwingende regelgeving. Deze contaminatie is wat ongelukkig.

Het CLB-referentiekader is eigenlijk af. Er is afgelopen dinsdag een consensus bereikt tussen alle CLB-actoren. Daarvoor heeft men gewacht op het ontwerp van decreet op de leerlingenbegeleiding dat deze week besproken wordt door de Vlaamse Regering.

Uit de proefdoorlichtingen van de inspectie blijkt dat de scholen het nieuwe participatieve model en de dialoog met de inspectie waarderen. Over het verslag werd er een compenserende afspraak gemaakt: de pedagogische begeleiding kon aanwezig zijn bij de proefdoorlichtingen. Dat moet achteraf een sterkere ondersteuning door de pedagogische begeleiding mogelijk maken.

De inspectie werkt aan de betrokkenheid van de schoolbesturen. Inspectie 2.0 werd op speciale infosessies toegelicht voor OVSG, voor POV en voor Katholiek Onderwijs Vlaanderen.

De Vlaamse Regering beslist over de eindtermen, de scholen beslissen hoe ze die eindtermen realiseren. De paralleltoetsen zijn vooral belangrijk voor de kwaliteitszorg van de scholen. Dat is verwerkt in de ontwikkelingsschalen van de inspectie.

Kathleen Helsen weet dat de inspectie beschikt over een toetsingskader voor de onderwijskwaliteit, namelijk het ROK. Ze vraagt of er ook een afzonderlijk toetsingskader komt voor de CLB's? *Lieven Viaene* antwoordt dat er nu een traject loopt voor het opstellen van een referentiekader CLB-kwaliteit. Volgende

week maandag, 26 februari 2018, start de eerste proefdoorlichting in een CLB in Antwerpen.

Kathleen Krekels herinnert nog aan haar vraag over de start van de periode van twee jaar. Minister *Hilde Crevits* antwoordt dat die periode op 1 september 2018 onmiddellijk begint. De overgangperiode is bedoeld voor de scholen die een ongunstig advies hebben gekregen of een gunstig advies beperkt in de tijd. *Lieven Viaene* vult aan dat de doorlichtingen momenteel al gebeuren volgens de nieuwe methode, maar zonder juridische consequenties. Dit helpt de scholen, de pedagogische begeleiding en de inspectie om de werkwijze vanaf 1 september 2018 kwaliteitsvol uit te rollen.

III. Stemmingen

1. Artikelsgewijze stemming

Artikel 1 tot en met 64

Alle artikelen van het ontwerp van decreet worden zonder verdere opmerkingen aangenomen met 10 stemmen voor, bij 2 onthoudingen.

2. Stemming over het geheel

In zijn geheel ter stemming gelegd, wordt het ontwerp van decreet betreffende onderwijsinspectie 2.0 daarna eveneens aangenomen met 10 stemmen voor, bij 2 onthoudingen.

Kathleen HELSEN,
voorzitter

Jan DURNEZ
Jo DE RO,
verslaggevers

Gebruikte afkortingen

AGION	Agentschap voor Infrastructuur in het Onderwijs
BVH	bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne
CLB	centrum voor leerlingenbegeleiding
NVAO	Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie
OKO	Overleg Kleine Onderwijsverstrekkers
OVSG	Onderwijskoepel van Steden en Gemeenten
PMS	(historisch) psycho-medisch-sociaal centrum (nieuwe naam: centrum voor leerlingenbegeleiding, CLB)
POV	Provinciaal Onderwijs Vlaanderen
ROK	Referentiekader voor Onderwijskwaliteit
SERV	Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen
Vlor	Vlaamse Onderwijsraad